

Coğrafya öğretmeni Şule Hanım, coğrafya dersinde akarsuların oluşturduğu yer şekilleri ile ilgili aşağıdaki etkinliği öğrencilerine uygulamıştır.

	Tanım	D	Y
I	Eğim doğrultusunda bir yatak içerisinde akışa geçen sulara akarsu adı verilir.	✓	
II	Dış kuvvetler içerisinde en geniş etki alanına sahip kuvvet akarsulardır.	✓	
III	Akarsu aşındırmasının son evresinde taban seviyesine yaklaşmış arazilerde kırgıbayır adı verilen düzlükler oluşur.		✓
IV	Akarsuların taşıdıkları alüvyonları denize döktükleri yerlerde biriktirmesiyle oluşan şekillere havza denir.		✓
V	Çentik vadilerin görüldüğü alanlarda akarsuların aşındırma güçleri azalır ve biriktirme faaliyeti yaparlar.	✓	

Şule Hanım'ın öğrencisi Barış'ın bu soruya verdiği cevaplar yukarıdaki tabloda gösterilmiştir.

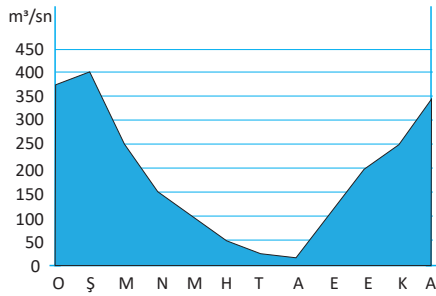
1- Buna göre Barış tablodaki hangi soruya yanlış cevap vermiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2- Aşağıdakilerden hangisi akarsuların oluşturduğu yer şekillerinde biri değildir?

- A) Delta B) Falez
C) Kırgıbayır D) Birikinti konisi
E) İrmak adası

Aşağıdaki grafikte bir akarsuyun akım miktarının yıl içerisindeki değişimi verilmiştir.

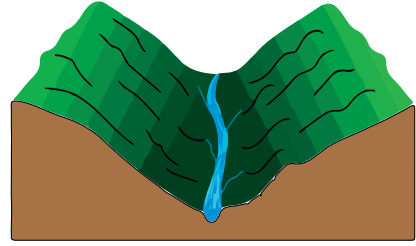
3- Yalnızca grafikteki bilgiler dikkate alındığında bu akarsu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenemez?

- A) Düzensiz rejime sahip bir akarsudur.
B) Akım miktarının en fazla olduğu mevsim kıştır.
C) Aşındırma gücünün en az olduğu ay ağustostur.
D) Akarsuyun akım miktarının en fazla olduğu ay şubattır.
E) Akarsuyun yıllık toplam akım miktarı 2000 m³/sn'den fazladır.

4- Denge profiline ulaşmış bir akarsu ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Akarsuyun debisi azalmıştır.
B) Biriktirme faaliyeti artmıştır.
C) Aşındırma gücü azalmıştır.
D) Enerji potansiyeli artmıştır.
E) Akarsuyun taşıma gücü azalmıştır.

5- Aşağıdaki görselde akarsuların oluşturduğu şekillerden çentik vadi gösterilmiştir.

Çentik vadilerin yaygın olduğu bir bölgedeki akarsuların;

- I. Yatak eğimleri fazladır.
II. Aşındırma güçleri azdır.
III. Yana aşındırma fazladır.

özelliklerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

Aşağıdaki şekilde kurak ve yarı kurak bölgelerde akarsu ve sel sularının aşındırması sonucu oluşan peri bacaları gösterilmiştir. Peri bacalarının oluşmasında iç kuvvetlerin de etkisi vardır.

6- Peri bacalarının oluşmasında etkili olan iç kuvvet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deprem B) Volkanizma
C) Dağ oluşumu D) Kıta oluşumu
E) Transgresyon

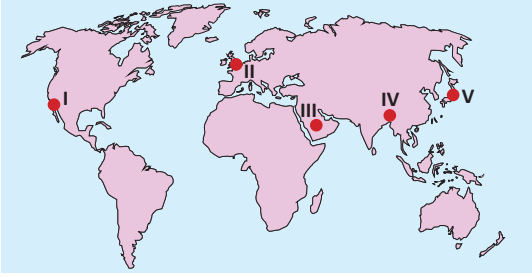

Akarsuların taşıdıkları materyalleri denize döküldükleri yerde biriktirmesiyle delta ovaları oluşur. Her kıyıda delta ovaları oluşmaz. Delta ovalarının oluşabilmesi için belli şartlar gerekir.

7- Aşağıdakilerden hangisi bu şartlardan biri **değildir**?

- A) Kıyının derinliğinin az olması
- B) Kıyıda güçlü akıntıların olmaması
- C) Gel-git genliğinin az olması
- D) Akarsuyun ağız kısmında debisinin artması
- E) Akarsuyun bol miktarda alüvyon taşınması

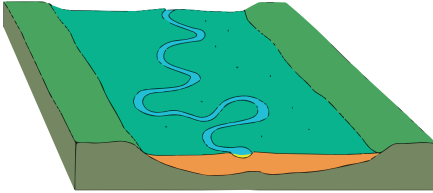
Her mevsim yağış alan bölgelerde akarsu rejimleri genellikle düzenlidir. Mevsimler arasında yağış farkı arttıkça akarsu rejimleri daha düzensiz olmaktadır.

8- Yukarıdaki dünya haritasında numaralandırılmış yerlerden hangisinde akarsu rejimleri **daha düzenlidir**?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Aşağıdaki görselde akarsuların oluşturduğu menderes (büküm) şekli verilmiştir.

9- Menderes oluşturan bir akarsu için aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

- A) Akarsuyun boyu uzamıştır.
- B) Yatak eğimi azalmıştır.
- C) Genellikle kaynak kısımlarında görülür.
- D) Hidroelektrik potansiyeli azalmıştır.
- E) Akarsu yana aşındırma yapmaktadır.

Kalkerli araziden geçen akarsular, kayaların hızla çözünmesine bağlı olarak derinlere gömülür. Böylece dar, derin ve yamaçları dik olan vadiler oluşur.

10- Yukarıda oluşum şekli anlatılan vadi türü hangisidir?

- A) Çentik vadi
- B) Asimetrik vadi
- C) Tabanlı vadi
- D) Kanyon vadi
- E) Boğaz vadi

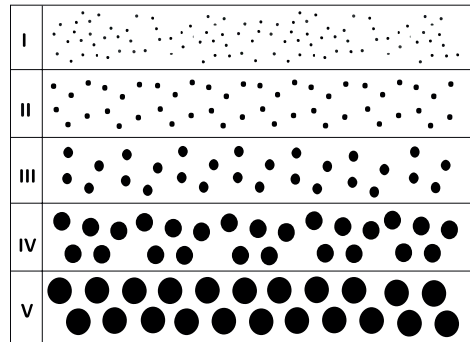
Denge profiline ulaşmış akarsuların bulunduğu alanlarda ortalama yükselti azdır. Bu akarsuların su miktarı da yeterli ise taşımaya elverişlidir.

11- Buna göre aşağıdaki ülkelerinin yer şekilleri düşünüldüğünde, hangi ülkedeki akarsuların taşımaya **daha elverişli** olması beklenir?

- A) Japonya
- B) Norveç
- C) İsviçre
- D) Türkiye
- E) Hollanda

Aşağıdaki şekilde bir akarsuyun biriktirdiği materyallerden oluşan bir kesit gösterilmiştir.

12- Numaralandırılmış kesitlerden hangisinde akarsuyun akım miktarı **en fazladır**?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V